

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэмрэ и Правительствэрэ ягъэзет

Д. А. Медведевыр Адыгеим гъэсэныгъэ зыщарагъэгъотырэ учреждениеу итхэм ащылагъ

Сурэтыр А. Гусевым тырихыгъ.

Дмитрий Медведевыр къа-
лэу Мыекьуапэ дэт кълэцыкълу
Ыгъыплэу N 7-мрэ гурыт еджа-
плэу N 11-мрэ ащылагъ. Къэло-
гъэн фае илъэсэу икълэгъэм
Шъачэ щыклогъэ форумым зы-
щыздыкълэтхэгъэгъэхэ инвест-
проектыр гъэцкъагъэ хуным
тегъэпсыхъагъэу мы илъэсым
мэлылфэгъум атыгъэ апэрэ
кълэцыкълу Ыгъыплэм къэ-
ралыгъом ипашэ зэрэщылагъэр.
А лъэхъаным Мыекьуапэ илэ-
шъхьэтетхэр, псэолъэшл кон-
струкциехэмрэ гъогушл машинэ-
хэмрэ къыдзыгъэкълыхэрэ за-
водым ивологодскэ къутамэрэ
кълэцыкълу 240-м телытэгъэ
сабий Ыгъыплити зэдашлынэу
зэгурылогъагъэх.

Кълэцыкълу Ыгъыплэхэм
яшлын республикэм анахъ мэ-
хъанэшхо зыщаратыр лъэны-
кьохэм ахэхъэ. Мы лъэхъэнэ
благъэхэм Адыгеим икълэлэ
шъхьалэ джыри кълэцыкълу
Ыгъыплитиу шашлышт, ахэр
технологиякълэхэм атегъэпсы-
хъагъэу шытыштых.

Тхьаклушынэ Аслъан ицы-
хъэ зэрэтелымыкълэ, кълэцы-
кълухэр ячэзыу бэрэ зэрежэхэ-
рэм игъорыгъозэ гъунэ фэ-
хьушт. Мы аужырэ илъэси-
тлэм нэбгырэ 820-м ателы-
тэгъэ учреждениехэр зэтыра-
гъэпсыхъагъэх ыкълэу ашлы-
гъэх.

Кълэцыкълу Ыгъыплэм дэжэ
Урысыем и Президент Мые-

кьуапэ щыщхэм гушылэгъу
афэхьугъ. Ащ къызэрилотэ-
гъэмкълэ, Урысыем ишъолъыр-
хэм ащыщэу зыдэщымыла-
гъэ къэнэжыгъэп плэми хьушт,
ау Адыгеим апэрэу ар къэ-
кълуагъ.

Мыекьуапэ дэт гурыт еджа-
плэу Дмитрий Медведевыр
зыдэщылагъэм хэт бассейнэр,
агъэцкълэжыгъэ кабинетхэр,
зыщарагъэпсыхъагъэр ыкълэу
япсау-
ныгъэ гъэпытэгъэным фыте-
гъэпсыхъэгъэ гимнастикэр зы-
щашлырэ унэхэр, бэмышлэу
ашлыгъэ шъоф цыкълу фут-
бол зыщешлэштхэр къырагъэ-
лэгъугъэх.

(Тикорр.).

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм

Илъэсыбэ хьугъэу шлуагъэ къытэу журналистикэм ылъэ-
ныкьокълэ Юф зэришлэрэм, Ізпэлэсэныгъэ ин зэрэхэлтым,
районым иобщественнэ хьугъэ-шлагъэхэр тэрэзэу къызэ-
ригъэлагъохэрэм афэшл Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо
Совет — Хасэм и Щытхьу тхыль фагъэшьошагъ **Хьакъуй
Юрэ Щухъаибэ ыкьом**, гъэзетэу «Теучежские вести» зы-
филорэм иредактор шъхьалэ.

Гъэсэныгъэм исистемэ зэхьокълыныгъэшлухэр щэкълэх

Мы илъэсыкълэ еджэгъум
къыщегъэжыагъэу гъэсэны-
гъэм ылъэныкьокълэ агъэнэфэ-
гъэ федеральнэ шпэхьакълэхэм
Адыгэ Республикэм ит гурыт
еджэплі 167-р атехъэх. Къы-
хэгъэщыгъэн фае блэкълыгъэ
илъэс еджэгъум къыщыубла-
гъэу республикэм гъэсэны-
гъэм иучреждение 36-у итхэм
мы системэр агъэфедэ зэрэхьу-
гъэр.

АР-м гъэсэныгъэмрэ шІэ-
ныгъэмрэкълэ и Министерствэ
къызэритырэмкълэ, Адыгеим
щыпсэурэ кълэцыкълу нэбгы-
рэ 5400-рэ Іоныгъом и 1-м
апэрэу еджаплэхэм къякълэ-
щтых. Блэкълыгъэ илъэс еджэ-
гъум елытыгъэмэ, а пчъагъэр
500-кълэ нахьыб.

Специалистхэм зэралытэ-
рэмкълэ, ышпэкълэ зигугъу къэт-
шыгъэ системакълэм утехъа-
ныр Іэшлэхэп ыкълэ ащ еклэлэ-
кълэ тэрэхэр къыфэбгъотынхэ,
ар гъэцкълэгъэным фэшл лъэ-
ныкьо зэфэшхьафхэр къы-
дэплытэнхэ фае. Ащ къыхэ-
кълэ еджаплэхэм финансэу
къалэкълэхэрэм, яматериаль-
нэ-техническэ базэ зыфэдэм,
кълэцэгъаджэхэм квалифи-

кациеу яІэм мэхъанэшхо яІэ
мэху.

Адыгеир пштэмэ, гъэсэны-
гъэм иучреждениеу итхэм
язэтегъэпсыхъан мы аужырэ
илъэхсэм ахьщэ макълэп пэлуа-
гъэхьагъэр. Еджаплэхэм гъэ-
цкълэжыгъэхэр зэрашлылэ-
рэм ыкълэ кълэу зэрашлыхэрэм
адакълу, ахэм ящыкълэгъэ обо-
рудованиер къафашэфы, джащ
фэдэу кълэеджэкълуабэхэм
Интернетыр къызыфагъэфедэн
амал яІэ хьугъэ, учебнэ ка-
бинетхэр аужырэ шапхьэхэм
адиштэу зэтырагъэпсыхъэх.

Системакълэу зытехьэхэрэм
къызэригъэнафэрэм диштэу
республикэм ит еджаплэхэм
яублэплэ классхэм Юф ащызы-
шлэрэ кълэцэгъаджэхэм зклэми
яквалификацияе хагъэхьагъ.

Еджаплэм, кълэцэгъэджэ сэ-
нхъатым ямэхъанэ зыкыгъэ-
Іэтыгъэныр ары къэралыгъом
ипашэхэм пшгъэрылты шъхьалэу
зыфагъэуцужьырэр. Ар гъэц-
кълэгъэным пае законькълэхэр,
екълэлэкълэ зэфэшхьафхэр агъэ-
федэх, ахэм шлуагъэ къатыным
гъэсэныгъэм иІофышлэхэри
щэгугъых.

ТХЪАРКЪОХЪО Адам.

Депутатхэм апай

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм ияхэ-
нэрэ зымычэзыу зэхэсыгъо 2011-рэ илъэсым шышъхьэлум
и 24-м зэлуагъакълэ.

Іофыгъоу зытегушылэштхэм ахагъэхьагъэх: Адыгэ Рес-
публикэм изаконэу «Адыгэ Республикэм и Законэу «Адыгэ
Республикэм 2011-рэ илъэсымкълэ ыкълэ 2012-рэ, 2013-рэ план
чэзыухэмкълэ иреспубликэ бюджет ехьыллагъ» зыфилорэм
зэхьокълыныгъэхэр фэшлыгъэнхэм фэгъэхьыгъ» зыфилорэм ип-
роjekt, джащ фэдэу Урысые Федерацием и Федеральнэ Зэлукълэ
Федерациемкълэ и Совет Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо
Совет — Хасэм иІыкълу хэтыштыр хэдзыгъэным япхыгъэ
Іофыгъохэр.

Зэхэсыгъор сыхъатыр 11.00-м урамэу Жуковскэм ыцлэкълэ
щытым тет унэу N 22-м Залышхоу хэтым щаублэшт.

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм
и Тхьаматэу Федор ФЕДОРКО

Координационнэ совет зэхашагъ

АР-м хэгъэгъу кIоцI Иофхэм-кIэ иминистрэу Александр Речицкэм МВД-мрэ унэе ухъумэ-кIо структурэхэмрэ (ЧОП-мрэ) Иоф зэрэздэштытм фэгъэ-зэгъэшт координационнэ совет зэхашэгъэн фаеу оперативнэ зэхэсыгъохэм ащыщ кыи-щилогъагъ. Джырэблагъэ а Иофым нахъ игъэкIотыгъэу зы-щытегушыгъэгъэхэ зэхэсыгъо

щылагъ. Ащ Адыгеим Иоф шы-зышIэрэ ЧОП-м ипащэхэр хэ-лэжъэнхэу кырагъэблэгъагъэх. Зэхэсыгъор зэришагъ АР-м и МВД иполиции ипащэу Геннадий Березиным.

Координационнэ советым мэхъанэу иIэм, иIофшIэн зы-фэдэн фае затегушыIэхэм ыуж, ар зэхашэнэу зедаштагъэ. Охътэ благъэм МВД-м ыкIи ЧОП-м яIофышIэхэу ащ ха-гъэхаштхэм якандидатурэхэр кыагъэлъэгъоштхы.

Суд приставхэм къаты

ПсэупIэ-коммунальнэ фэIо-фашIэхэм алъэныкIокIэ шыIэ чIыфэхэр кызэкIэгъэкIожьы-гъэнхэм пае суд приставхэм-рэ ООО-у «Жилкомсервис» зы-фиIорэм иIофышIэхэмрэ зэ-гъусэхэу Адыгэкъалэ Иофхэ-бзэ гъэнэфагъэхэр шызэхаша-гъэх.

ПсэупIэ-коммунальнэ фэIо-фашIэхэм алъэныкIокIэ Адыгэ-къалэ дэт организациехэм, цIыф кызырэкIохэм чIыфэхэо зэ-рателъым (зэкIэмкIи сомэ миллиони 4 фэдиз мэхъу), ащ епхыгъэу зэхэфын фэе гъэцэ-кIэкIо Иоф пчъагъэ суд при-ставхэм ямежрайон отделэу Теуцожь районым шыIэм зэрэ-IэкIэлъым къахэкIыкIэ, мыщ фэдэ уплъэкIунхэр зэхашэнхэу рахъухагъ.

Иофхэабзэу рагъэкIокIы-гъэм ишIуагъэкIэ, чIыфэу ате-лъым шыщэу сомэ мин 60-р ООО-у «Жилкомсервис» зы-фиIорэм физэкIагъэкIожьым алъэкIыгъ, сомэ мин 30 зыте-фэрэ мылькум арест тыралъ-хъагъ.

Шышхъэлэу мазэр екIыфэ Иофхэабзэр рекIокIышт, а уахътэм чIыфэ зытелъхэр зэ-кIэри суд приставхэм къаку-

хъанхэу пшгъэрылъ зыфагъэ-уцужъы.

***

Алиментхэр игъом зымы-тыхэрэ хъульфыгъэу къуа-джэу Пшычэу шыпсэурэм имылькы ыгъэфедэн зэрэфи-мытым епхыгъэ унашъо суд приставхэм яотделэу Шэуджэн районым шыIэм ышIыгъ. Зы-ныбжъ имыкыгъэ сабыеу мыщ иIэхэм сомэ мин 300 фэ-диз аритыжыгъэнэу чIыфэ телъ, ау унашъоу шыIэхэр ыгъэцэ-кIэнхэм ар дэгъIэрэп. УФ-м изаконодательствэ зэриукъуа-гъэм кыыхэкIыкIэ, мы хъу-льфыгъэм ыльэныкIокIэ уго-ловнэ Иоф кызыIахыгъагъ, мзыхым кыкIоцI общест-веннэ ИофшIэнхэр ыгъэцэ-кIэнхэу судым унашъо ышIы-гъагъ.

Ау непэрэ мафэхэм яхъулэу чIыфэ зытелъ хъульфыгъэр зыдэщыIэр зымы ышIэрэп, ащ зегъэбыллы. Джырэ лъэхъа-ным ар розыскым ратыгъ, охъ-тэ гъэнэфагъэм кыкIоцI Уры-сыем икIын фимытэу унашъо шыI.

Хъульфыгъэр зэрытхэгъэ унэм итыгъэ мылькыу сомэ ми-ни 10 фэдиз зытефэрэ суд при-ставхэм кырашыгъ. Ежыр зыдэщыIэ чIыпIэр мы уахътэм агъэунэфы.

Зэзэгъыныгъэ зэдэпшIэ фае

Унагъор зызэте-зыгъэу, зэшхъэгъу-сэхэр зызэгокIыжы-хэкIэ мылькыу зэды-рялагъэр агошыныр хабзэ хъугъэ. Гухэ-кIымы, зэгурыIохэу, пстэумкIи зедаштэзэ ар зэрагошырэм на-хъэу, судым яIоф на-гъэсэу, ар IэпыIэгъу къафэхъоу кызырэ-хэкIырэр нахъыб. Ащ фэдэу Мыекъо-пэ район судым джы-рэблагъэ къекIолIэ-гъэ бзыльфыгъэхэм ащыщ ишхъэгъусэ-рэ ежыррэ мылькум игошынкIэ зэрэзгу-рымыIохэрэм фэгъэ-хыгъэ тхылъ кы-хыгъ. Ахэр законом тетэу зэготхагъэх, мылькыу яIэр, унэр, чIыгоу дэлыр, авто-машинитIур зэдэ-псэхэхэ зэдагыты-гъагъэх. Ишхъэгъу-сэ а зэпстэури егъэ-федэ, ау кыдиго-шынэу къезгъыгъэп.

Судыр Иофым зы-хэплъэ нэуж, мыль-кур зэшхъэгъусы-тIум зэдэпсэхэхэ зэ-дагытыгъэу ыкIи зэфэдэу зэдыраеу ылытагъ, унэри, чIыгури, автомаши-нэхэри зэфэдитIоу кыгошыгъэх. Джы унэмрэ чIыгумрэ япроцент 50-ри, автомашинитIум язы-ри законом тетэу бзыль-фыгъэм иунае хъугъэх.

Ащ фэдэ зэгурымыIо-ныгъэ бырсыр ухэмыхъа-ным пае, зэшхъэгъусэ узэ-фэхъуным ыпкIэ лъэныкIо пстэуми узэдытегушыIэу, зэ-зэгъыныгъэ зэдэпшIэу, ахэр кызыщыIохэрэ тхылъым (брачный договор) узэдыкIа-тхэмэ нахъышIу. Непэрэ шыIаIэмкIэ ар анахъ хэкIы-пIэ тэрэз.

(Тикорр.).

Мылькур зэраIукIэжыырэ шIыкIэр

ПенсиехэмкIэ фондм и Адыгэ республикэ Къутамэ 2011-рэ илъэсым ишышхъэлэу и 1-м ехъулэу пенсиехэм апае зэIуагъэкIэгъэ мылькур кIэнэу ятыжыгъэным ехъылIэгъэ заявлении 189-рэ аIихыгъ. Ахэм ащыщхэу 25-р мылькур заратыжыгъын фэгъэ пIалъэр зэрикIыгъэм ехъылIэгъэ уна-шъоу судым ышIыгъэм тегъэ-псыкIыгъэх, заявлении 2-р пенсиехэм апае зэIуагъэкIэгъэ мылькур ямытыжыгъэным тегъэпсыкIыгъэх. А пIалъэм кыкIоцI зэкIэмкIи ПФР-м и Къутамэ кылыгъыIэсыгъэ заяв-лениехэм атегъэпсыкIыгъэ унашъохэр ашIыгъэх: нэбгырэ 200-м пенсиехэм апае зэIуагъэ-кIэгъэ мылькум хэгъэхожь фашIызэ зэIуагъэкIэгъэ мыль-кур зыратыжыгъэхэр 322-рэ, пенсиехэм апае зэIуагъэкIэгъэ мылькур ямытыжыгъэным ехъылIэгъэ унашъохэр 9 мэхъух.

Шышхъэлум и 15-м ехъу-лэу пштэмэ, пенсиехэм апае зэIуагъэкIэгъэ мылькур яты-жыгъэным зэкIэмкIи сомэ миллионрэ мин 616, 5-рэ Iэпэ-цыпэ пэлухагъ. Ащ шыщэу пенсиехэм апае мылькыу зэIу-зыгъэкIагъэу зиIунай зыхъо-жыгъэм кыкIэныгъэр зыте-фэхэрэм ятыжыгъэным пэлү-хъагъэр сомэ миллионрэ мин 416-рэ Iэпэ-цыпэ мэхъу, шIокI зимыIэ пенсие страхованием-кIэ ПФР-м ирезерв кыыхэ-кIыгъэ тынхэу аратыгъэхэр сомэ мин 200, 8-рэ фэдиз.

Урысые Федерацием Пен-сиехэмкIэ ифонд пенсиехэм апае зэIуагъэкIэгъэ мылькыу шымыIэжхэм къаIкIэныгъэр зытефэхэрэм ятыжыгъэным сомэ миллион 595-рэ пэлүгъэ-хъагъ. Страховать ашIыгъэ цIыфхэм яправопреемникхэм язаявление мин 61-рэ ПФР-м тызыхэт илъэсым иапэрэ мзых кыIэкIагъэхъагъ.

Мыщ дэжым зы шапхэу шъугу къэтэгъэкIыжы. Стра-ховать ашIыгъэ цIыфэу зиIу-най зыхъожыгъэм пенсиехэм апае зэIуагъэкIэгъэ мылькыу кыкIэныгъэр ятыжыгъэным фэшI хабзэм тетэу а мылькур зыIукIэжыгъэнэу шытхэм мзэи 6 пIалъэм имыкIэу лъэлэу тхылъ

къатын фае. Пенсиехэм апае зэIуагъэкIэгъэ мылькур зыте-фэхэрэм кIэныр аратыжыгъын зальэкIыштыр страховать шы-гъэ цIыфым ИофшIэнымкIэ пенсиехэм апае зэIуагъэкIэрэ мылькур фамыгъэуцугъэгоу идунай зихъожькIэ ары ныIэп.

Законом зэригъэнэфэрэм-кIэ, страховать ашIыгъэ цIы-фым пенсиехэм апае зэIуагъэ-кIэгъэ мылькур зыIукIэжы-штыр а цIыфым имыIахыIэлэу шытын, страховать ашIыгъэ цIыфым нахъ пасэу ариты-гъэ лъэлэу тхылъымкIэ кыкIэ-нышт мылькур зыIукIэжы-штыр ыгъэнэфэн ылъэкIышт. Ар имыIахыIалынкIи е нэбгы-рэ заулэнкIи мэхъу. Нэбгырэ заулэмэ икIэн афигъэнэфагъэ-мэ, ахэм Iахъ-Iахъэу аIукIэ-жыштыр илъэлэу тхылъ ще-гъэнафэ. Ащ фэдэ лъэлэу тхы-лыр цIыфыр зыщыпсэурэ чIыпIэм ПФР-м иорганэу шы-Iэм рехыIлэ.

ЦIыфым пенсиехэм апае зэIуагъэкIэгъэ мылькур атего-шэгъэным ехъылIэгъэ лъэлэу тхылъ нахъ пасэу арымыты-гъагъэмэ, ащ идунай зихъожь-кIэ законом кызырIорэм те-тэу кIэныр зыIукIэштыр агъэ-нафэ. АшкIэ апэрэ чэзыум хэ-хъэ ыпIужыштыр аIихыгъэ-хэри зэрэдыхэгъэу икIалэхэр, ишхъэгъусэ ыкIи ятэ-янэхэр. ЗыгорэкIэ ахэм афэдэхэр шы-мыIэхэмэ, ятIонэрэ чэзыум хэ-хъэрэ правопреемникхэу шы-тых ышхэр, ышыпхъухэр, тэ-тэжъ-нэнэжъхэр ыкIи ипхъо-рэлъфхэр.

ЗыгорэкIэ зиIунай зыхъо-жыгъэр цIыфымрэ къэралы-гъомрэ зэдыхэлажъэхэзэ пен-сиехэм апае мылькыу зэIуагъэ-кIэгъэным ехъылIэгъэ Про-граммэм хэтыгъэмэ, ащ те-лытэгъэ мылькыу зэIуагъэкла-гъэри, къэралыгъом кыыхиль-хъагъэри зэрэдыхэгъэ, право-преемникхэм аратыжы.

Къэлэгъэн фае зыцIэ къетIо-гъэ мылькыу зытефэхэрэм кIэ-нэу аратыжыгъэм физиче-скэ лицэкIэ алъытэхэрэм аIа-хырэ хэбзэIахыр зэрэхамыгъэ-кIырэр.

Пенсиехэм апае страховать ашIыгъэ цIыфым зэIуагъэкIэ-гъэ мылькур кIэнэу зэрараты-жырэ шIыкIэм нахъ игъэкIо-тыгъэу зыщыжыгъэгъэозн ыкIи заявлением формэу иIэр ижъугъотэштхы Урысые Фе-дерацием ПенсиехэмкIэ ифонд Интернетым шыриIэ сайтэу www.pfrf.ru иедзыгъоу «Пен-сиехэм апае зэIуагъэкIэгъэ мылькур правопреемникхэм ятыжыгъэныр» зыфиIорэм.

ПФР-м и Адыгэ республикэ Къутамэ ипресс-къулыкъу

КъунчыкIохъаблэ шы-щыгъэу ХъазэщыкIо Ас-хъад Ибрахымэ ыкIор зэрэщымыIэжым фэшI ильфыгъэхэм, иIахыIхэм, иблагъэхэм афэтхъаусыхэх егъашIэм игъунэгъужхэу зэшхэу Пэнэшъу Хъазэртрэ Айтчэрэ.

Дзюдо

Тибатырхэр апэрэх

Урысые Федерацием гъэсэнэгъэмрэ шIэны-гъэмрэкIэ и Министер-ствэ дзюдомкIэ изэнэ-къокъу Белгород хэкум икъалэу Шебекинэ шы-кIуагъ. Адыгэ Респу-бликэм ибатырхэу Фила-пшъэ Астемиррэ Дя-ченко Русланрэ ды-шъэ медальхэр зэIукIэ-гъухэм къащыдахыгъэх.

Филапшъэ Астемир кг 66-м нэс къэзыщэчырэмэ ябэныгъ. Алырэгъум къулайныгъэ дэгъу кышцигъэлъэгъуагъ, апэрэ чIы-пIэр кызыдехым, къенэкIо-къуштыгъэ спортсменхэри кыфэгъушIуагъэх. Филапшъэ Астемир Къэбэртэе-БэIькъа-рым икъалэу Тэрч кышчы-хъугъ, Мырзэ Теймураз иапэрэ тренер.

Джырэ уахътэ А. Филапшъэр Адыгэ къэралыгъо универси-тетым физкультурэмрэ дзю-домрэкIэ институт ия 4-рэ курс шеджэ, Адыгэ Респу-бликэм изаслуженнэ тренерэу Ба-стэ Сэлымэ егъасэ. Джыра-

кыые шапIугъэ Дяченко Рус-лэан иапэрэ тренерыр Адыге-им дэгъоу шашIэ, АР-м иза-служеннэ тренерэу Акъущэ Мыхъамод. Килограмм 60-м нэс къэзыщэчырэмэ Дяченко Русланэ янэкIокъугъ, ифэ-шъуашэу дышъэ медальр кы-дихыгъ. Тренерэу ащ иIэр Бе-данэкIо Рэмэзан.

Р. Дяченкэр Мыекъопэ къэ-

ралыгъо технологическэ уни-верситетым и студент, я 4-рэ курсым шеджэ. Филапшъэ Ас-темиррэ Дяченко Русланрэ кызырэтIуагъэу, апэрэ чIы-пIэхэр кызырэтIахыгъэхэм фэшI къафэгъушIуагъэхэм, ятренер-кIэлэгъаджэхэм лъэшэу афэ-разэх. Адыгэ Республикэм дзюдомкIэ ифедерацие ипа-щэу Натхэо Инвер гъогупкIэр

ГУПЧЭ ГЪЭЗЕТХЭМ КЪЫХАУТЫХЭРЭР

ІэнэтІэ гошчыныр

Джыри генералибгъу

«Российскэ гъэзетым» къыхиутыгъэ къэбарым къызэригуатэрэмкІэ, МВД-м шыкорэ реформэхэм атегъэпсыкІыгъэу ІэнатІэхэм аугъэхьэгъэнхэ ІофшІэныр джыри лъагъэкІуатэ. Ащ тегъэпсыкІыгъэу УФ-м и Президент и УказкІэ бэмышІэу генерал куп полицейскэ статус аратыгъ.

Полицием игенерал-майорыцІэ зыфагъэшшоагъэхэм ащыщых КІубэ Руслан (тичІыпІэгъу), Андрей Кухте, Николай Мордасовыр. Аужырэр МВД-м Уральскэ федеральнэ округымкІэ игъэІорышІэпІэ Шхьалэ ипашэу агъэнэфагъ. Джащ фэдэу Медов Мусэ, Валентин Милехиным, Вячеслав Новиковым, Юрий Попугаевым, Яков Стаховым милицием игенерал погонхэр полицием игенерал погонхэмкІэ зблахуыгъэх. Полицием игенерал-майор звание фауси, Тимофей Пан МВД-м и Къыблэ федеральнэ округ игъэІорышІэпІэ Шхьалэ ипашэу игуадзэу, полицием ипашэу агъэнэфагъ. Джащ фэдэу полицием игенералыцІэхэр зыфаусыгъэхэ нэмыкІ къулыкъушІэхэм Президентым и УказкІэ ІэнэтІэ зэфшъхьафхэр аратыгъэх.

Хэдзынхэр

Партиехэр пчэгум къызэльеуцох

Мафэ къэс Къэралыгъо Думэм идепутатхэм яхэдзынхэр зыщыІэщтхэр нахь къэблагъэ. Ащ елытыгъэу политическэ партиехэр гуІэхэзэ пчэгум къызэльеуцох, сыда пІомэ хэдзынхэм зафэгъэхьазырыгъэным фэшІ ІофшІэныбэ зшІозыхын фаехэр ахэм ахэтых. ГушІэм пае, Къэралыгъо Думэм хэфгъэхэ политическэ партиехэм хэдзакІохэм яІэпэкІадзэхэр къаугъоинхэу щымытми, депутат ІэнатІэм къызэльеохэрэ нэмыкІ партиехэм хэукъоныгъэ хэмылгъэу а гъогур акІун, хэдзынхэм ахэлъэщтхэу зарагъэтхыным пае законом зэрригъэнафэрэм тетэу хэдзакІохэм яІэпэкІадзэ мини 150-рэ къаугъоин фае. Арышъ, партиехэм янахьыбэм Іоныгъом зэфэхэр зэхашэнхэ, кандидатхэм яспискэхэр аухэсынхэ, нэмыкІ зэхашэн Іофыгъохэр зшІуахынхэ фае.

Гупчэ гъэзетхэм къызэратхырэмкІэ, Къэралыгъо Думэм идепутатхэм яхэдзынхэр зыщыІэщтхэ мафэр УФ-м и Президент и УказкІэ зигъэнэфэрэ ужым политическэ партиибл Іоныгъом зэфэхэр зэхашэщтых. Партиеху «Единэ Россию» изэфэс Іоныгъом и 23—24-м шыІэщтхэу рахъухагъ, повесткэри агъэнэфагъ. «Урысыем ипатриотхэр» зыфиІорэ партием и Политсовет зеригъэнэфагъэмкІэ, Іоныгъом и 10-м язэфэс зэхашэщт. Ащ ипашэу къызэриІуагъэмкІэ, зэфэсыр

нахь псынклэу зэхашэгъэныр ежъхэмкІэ нахь дэгъу, сыда пІомэ партиер хэдзынхэм ахагъэлэжъэщтхэу арагъэтхыным фэшІ хэдзакІохэм яІэпэкІадзэ 157500-рэ къаугъоинхэу агъэнэфагъ. ИщыкІагъэр мини 150-рэ, ау ІэпэкІадзэхэм мытэрэзыныгъэ горэхэр къахэклыхнэ алъэкІыщтышъ, ахэр зыхагъэкІыжъхэкІэ къэнэжыыррр икъуным фэшІ нахьыбэу къаугъоинхэу рахъухагъ. Партиеху «Яблоком» хэтхэми зэфэсыр Іоныгъом и 10—11-м зэхашэщтхэу агъэнэфагъ, ахэми хэдзакІохэм яІэпэкІадзэ мини 160-рэ къаугъоин гухэлъ яІ.

ХэдзакІохэм яІэпэкІадзэхэр къыугъоинхэу щымытми, ЛДПР-м изэфэс Іоныгъом 10-м шыІэщтхэу агъэнэфагъ. Парламентым хэмыфэгъэ политическэ партиеху «Правое дело» зыфиІорэм изэфэс зыщыІэщтхэр джыркІэ нафэ къэхъугъэп. Іоныгъом и 16-м шыІэщт фэдэу къыхаулыкІыгъагъ, ау а къэбарыр зымы къыгъэшъыпкъэжыгъэп.

Іоныгъом и 20-м ыуж Іофхэр нахь къын къэхъуштых. Нэбгырэ мини 10 фэдиз зыхэлъэжъэщт зэфэс «единороссахэм» зэрйэщтым имызакъоу, а пІальэм ехуІлзу КПРФ-м ыкІи партиеху «Справедливая Россия» зыфиІорэм язэфэхэри шыІэщтых. ЕтІани, партиехэм къызэраІорэмкІэ, язэфэхэр мэфитІум къыкІоІІ кІоштых. ЫпшгъэкІэ къызэрэщытІуагъэу, партиехэм язэфэхэр зэхашэнхэ залъэкІыштыр УФ-м и Президент Къэралыгъо Думэм идепутатхэм яхэдзынхэр зыщыІэщтхэ мафэр зыгъэнэфэрэ Указыр къыздигъэкІыхэрэ — Іоныгъом и 3—4-м ауж ныІэп. Арышъ, джыркІэ ащ къызэтырелажэх, ау ащ пае къэмынэу ухъазырын ІофшІэнхэр етІупшыгъэу рекІокІых.

Уасэхэр

Нахь пыут хьунхэ фае

ГъэрэкІо зэрэогъушхуагъэм ыпкъ къыкІэу, Урысыем гречкэу къыщахыжыгъэр мэкІэ дэдагъ. Ащ елытыгъэу Іэклыб къэралхэм къащашэфыгъэм ыуасэ инэу къыдэкІоегъагъ. А культурэр ыкІи нэмыкІ крупэ лъэпкъхэр хэмбарэхэм арагъэолІэжъэу зыублагъэхэр чІыгулэжъхэм ахэтынхэкІи мэхъу. Ащ ыпкъ къыкІэу уасэхэр къеІыхыжыштыху къыпшымыхъун ылъэкІыштып. Сыдым ахэр непэ нэсыгъэха?

А упчІэм джэуап къетыжыгъэным фэшІ гъэзетэу «АиФ»-м конъюктурэмрэ аграрнэ бэдзэршІыпІэмрэкІэ Институтым ианалитическэ отдел ипашэу Ирина Глазуновым зыфигъэзагъ. Ащ къызэриІуагъэмкІэ, ыпэкІэ уасэхэр зыдэкІоегъагъэхэм елытыгъэмэ, оптовэ бэдзэршІыпІэм шышъхьІум иапэрэ кІэлъэныкІо уасэхэр процент 65-кІэ нахь пыут шыхъугъэх. Гречкэр процент 35-кІэ, геркулесыр процент 21-кІэ, пынджыр процент 12-кІэ нахь пыутэу ащэх. Ау ащ елытыгъэмэ, зырызшыц бэдзэршІыпІэм уасэхэр псынклэу

къыщыІыххэрэп. Сыда пІомэ сатыушІхэм а крупэ лъэпкъхэр нахь лъапІэу къащэфыгъагъэхшъ, чІэнагъэ ашІынэу фаехэп. Ау лэжыгъэ бэгъуагъэ къахыжыным игугъапІэ шыІэшъ, фаех-фэмыехэми уасэхэр къырагъэІыхынхэу шІуигъэнэщтых.

Тиреспубликэ пшгэмэ, гречкэ килограмым ыуасэ сомИ 100-м нэсыгъагъэмэ, сомэ 80 Іэпэ-цыпэм нэсэу къеІыхыжыгъ. Ау ари зэрэлъэпашэр щэфэкІо пстэуми ашІэ.

Ахьщэр

Сыдэушты тиахъщальэ къэтыухъумэщта?

Дунэе финанс кризисым къыгъэзэжыным ищынагъо

щыІэ зэрэхъугъэм ыпкъ къыкІэу, бэмэ а упчІэр зыфагъэуцужэу аублагъэкІэ енэгугагъо. ФБК-м стратегическэ анализымкІэ идепартамент идиректорэу Игорь Николаевым гъэзетэу «АиФ»-м зызыфегъазэм а упчІэм джэуап къыритыжъзэ къызэриІуагъэмкІэ, зичэзыу кризисым Урысыем тхыамыкІагъоу къыфихын ылъэкІыщтыр къэшІэгъуае. Биржэхэм арыл къыныгъохэм экономикэр къырагъэІыхыщт, предприятиехэр истыхьэхэу аублэщт. Урысыем и Резервнэ фонд ухъумэкІэ амалэу иІагъэр джы шыІэжъэп. 2009-рэ ильэсым къышчыублагъэу ар фэди 6,5-кІэ нахь макІэ хъугъэ. Триллиони 4,9-м ычІыпІэкІэ, къэнэжыгъэр миллиард 750-рэ ныІэп. Олимпиадэхэм, чемпионатхэм яхылігъэу популистскэ проектыбэ хэгъэгум ыпшъэ рильхыжыгъэшъ, ахэм мылкъу апІугъэхьэгъэн фаеу хъушты. Хэгъэгум иахьщэ заушкІэ, чІыфэхэм ахъащтых. Бюджетым дефицитэу фэхъуштым социальнэ пшъэрлытхэр нахь макІэ ашІынхэ фаеу шІуигъэнэщтых. Ащ дыкІагъэу пенсиехэм, бюджетым епхыгъэ ІофышІэхэм ялэжъапкІэхэм къахэхоным ущымыгугъыжыным Іофыр фэклэщт.

Шэн дэйхэр

Тутынешьоныр хытагъэнэжыщт

«Российскэ гъэзетым» къыхиутыгъэ къэбарым къызэрэщыІорэмкІэ, ильэс зауІэкІэ тунэхэмрэ урамырэ анэмыкІ чІыпІэ тутын щыдгъэстын тыфимытыжъэу агъэлэщтыт. Ащы къышчыуштытхэп. Тучан мэкІаехэм а продукциер атемылгъэжыжынуу ашІыштыт. Джащ фэдэ шапхъэхэр егъэнафэх УФ-м и Минсоцздрауазвитие къышагъэхъзырыгъэ законопроектым. Ащ кІэщакІо фэхъугъэхэм агъэнафэ общественнэ чІыпІэхэм тутын ащешъонхэ, тутыныр рекламэкІэ къагъэлъэгъон фимытыштытхэу, зыщыбгъэсты мыхъушты чІыпІэхэм ащешъохэрэм тазыр ателъхъэгъэнэу.

Статьям къызэрэщыІорэмкІэ,

Цыф зещэныр

Сыда уасэхэм къазыкІыхъоштыр?

Джащ фэдэ шхъэ фишІыгъэу «Российскэ гъэзетым» комментариехэр къыретых таксомоторхэм яхылігъэ законэу Іоныгъом и 1-м кІуачІэ зиІэ хъуштым фэгъэхыгъэу. Ащ къытегуштыІэзэ, Къэралыгъо Думэм транспортымкІэ икомитет итхаматэу Сергей Шишкареевым къызэриІорэмкІэ, Федеральнэ законом лъапсэ фэхъугъэ автомобиль транспортым ыкІи къэлэ электрическэ транспортым яхылігъэ Уставэу 2007-рэ ильэсым аштагъэр. Ау ар агъэцкІэжыщтыгъэп ыкІи зи ащ лъыплъэщтыгъэп. Законом ыгъэнэфэрэ закър а шапхъэхэр дэх имыІэу гъэцкІэжыгъэнхэр ыкІи ахэр зыукъохэрэм пшгъэдэкІыжъ ягъэхыгъэныр ары. Депутатым зэрилытэрэмкІэ, таксикхэм гъогухэр агъэфедэх, экологиер аушІои, шапхъэхэм адимыштырэ автомашинэхэмкІэ зэрэщэхэзэ, цыфхэр шынгъауапІэ рагъафэх, фэдэ къахыжы, ау хэбзэлахьхэр атынхэу фаехэп. ЕтІани, пстэуми анахыбэу бырсыр къэзыІэтыхэрэ тыди зыщызымыгъэтхыгъэхэу ежъхэм якІэджыбэ пае цыфхэр къезышкІыхэрэр арых. Нахь пыутэу ахэм цыфхэр къызэрэрашэкІыхэрэм къыхэкІэу зызыгъэтхыгъэу Іоф зышІэхэрэр «нелегалхэм» джырэ нэскІэ атеклонхэ амылгъэкІыщтыгъэмэ, сыда джы уасэхэр къызыкІэдэкІоенхэ фаер ыІозэ, авторым такси уасэхэр къэлэтыгъэнхэм телъхьапІэ гори имыІэу елытэ.

Финанс бэдзэршІыпІэр

Триллионитф ращыгъ

Аужырэ ильэсырэ ныкърэм хэбзэнчъэу Урысыем сомэ триллионитф ращыгъ. Джащ тетэу къыхиутыгъ «Российскэ гъэзетым». Урысыем и МВД экономическэ щынэгъончъагъэмкІэ ыкІи къолъхъэ тын-Іыхыным пэуцужыгъэнымкІэ игъэІорышІэпІэ Шхьалэ иІэшъхьэтетэу полицием игенерал-майорэу Денис Сугробовым зэрилытэрэмкІэ, ыпэкІи зэрэщытыгъэм фэдэу, хэбзэнчъэ мылкъур нахьыбэмкІэ зыдагъа-кІохэрэр Балтикэм шыІэ къэралхэр, Кипрэр, Гонконг, Швейцария, Великобритания ыкІи Нидерландхэр арых. Нэужым хэбзэнчъэу къалэкІэхьэгъэ ахъщэр «транзит» банкхэм хэбзэ шапхъэхэм атегъэпсыкІыгъэу рязыгъэщыгъэхэм Іэрылхъэу къаратыжы.

Джащ фэдэу урысые ахьщэр Китайми лъагъэлэсы. 2010-рэ ильэсым сомэ миллиард 70-рэ ащ ращыгъ. А мылкъум шыщэу процент 40-р физическэ лицэкІэ альгытэхэрэр ары изыщынхэ зылъэкІыгъэхэр.

*НэкІубгъор
зыгъэхъазырыгъэр
СЭХЪУТЭ Нурбий.*

**ШъхакIумьгэ Нурет Сэлым ынхъум
иубилей фэшI тыфэгушIo!**

ШЪХЪАКУМЫДЭ НУРЕТ —
цъыф гъэшлэгъон дэдэм шылэныгъэ
гъогу шлагъо кыкълутъ. Шопэн хъумэ,
зэрэпау а шылэныгъэр искусствэм
фигъэлорышлагъ. Непи ар Адыгэ
РеспубликэмкIэ Урыс къэралыгъо
драматическэ театрзу А. С. Пушки-
ныы ыцIэкIэ шытым ихужоשתвен-
нэ совет хэт, джырэ театрэр зугулIэрэ
Юфыгъохэми агъэгумэкIы.

Искусствэм епхыгъэ гъогоу ац зэпичыгъэр къызэрыкӀоу щытыгъэп. Урыс труппэм иартисткӀоу ригъэ-жъэгъагъ ыкӀи ӀэпӀэсэныгъэ инӀу хэлъымр шӀуагъэ кыгъэт илъэсыбӀэр Ӏоф зэришӀагъэмр ялътыгыгъэу республикэми хэгъэгуми якультурнӀэ шыаӀкӀэ иӀахышхо хишӀыхъагъ. ИфэшӀошӀэ уаси къыфашӀыгъ. Шъхъакомыд Нурет кълъу Мыекълъуэ и Цыф гъэшӀуагъ, АР-м и ПравительствӀэ ищыгъу тхылъхэр, АР-м и Къэралыгъо Совет — Хасэм и Щыгъу тхылъ, медальхӀу «ӀофшӀэным ивентеран», «Адыгейм и Щыгъуэхъ» зыфиохэрэр, щыгъуцӀэхӀу «РСФСР-м изаслуженнӀэ артистк», «Адыгъ Рес-

публикэм инароднэ артисткэ» зыфи-
лохэрэр ащ кысфэгъэшгошагъэх. Ау,
ло хэллэп, пстэуми анахь тын лъаптэу
ежыркэ шьгыр цыфхэм кысфырыягъ
шүлүэгъур ары. Джы кызынсыгъэм
ны ащ апэрэ ролуу кышыгыгъэгъхэр
ащыгъупшэхэрэп. Театрэм илофы-
шлэхэр чыплэ кын зыщифэхэрэм,
непи ар улчэжыгъу ашты. Шысэ зы-
тепхын цыфэу щыт Шгъакулумэдэ
Нурет.

Адыгэ РеспубликэмкIэ Урыс къэралыгъо драматическэ театрэу А.С. Пушкиным ыцIэ зыхьырэм ифойфшIэхэм ацIэкIэ ыкIи сэ сыгъхьэкIэ гүфзэныгъэ хэлъгъу сыпфэгъушIо, лъыгъэныгъэ ин зыфэсшIырэ Нурет, уиобилей фэшI! Псауныгъэ пгъэрэ насыпурэ уиIэнэу, угукIэ учэфэу, угушпху титеатрэ уналэ къытебгъэтэу уышIэнэу пфэсэлэ!

Н. ИВАНЧЕНКО.

**Урысые кӱэралыгъо драмати-
ческӱ театрӱ А. С. Пушкиным
ыцӱкӱ ытытм идиректор,
АР-м искусствӱхэмкӱ изаслу-
женнӱ Юфьыцӱшху.**

ШЪХЪАКУМЫДЭ Нурет
июбилей Адыгэ Республикэм
итеатралыгъэ общественнэ шыла-
кэ ихъугъэ-шлэгъэ иннэу шыт.
Анахъуэ етлани Адыгэ Республи-
кэр шыгъэ зыхъугъэм ия 20-рэ
илъэс ихъэгъуэнфыхкын ар зэ-
рретафэгъэм имхъанэ къефэты.

Тиактрисэ класэ, сценэм ив-
теран, кыгъгъшагаэм театрэм
зищылэныгъэ фэзыгъэфорышлэ-
гъэ цыфым осэжх фэтэшлш.
Актэрэу, театральнойн союзым ит-
хьаматгъу сызэрэцхытэм ельы-
тыгъгъу гушылэ фэбэ заулэ ащ
кхеслауэлэ сшлонгъу.

МХАТ-м илофышгэ анахь Һэпэ-
ласэхэм ар рагэджагь, ГИТИС-м
шлэныгэ куу шызыригэгьотыгь,
театрэм уфэшьыпкьэн, искусствэм
уфэлэжьэн зэрфаемкӀэ лыхь-
жыныгьгэ Һэрихьагь ыкӀи шысэ-
шӀу кыгыгэлэзгьуагь.

Үхъякүмүд Нурет лэшлэгүньком хуур Урыс театрэм иактрисэу Юф ышлаг, Адыгем а театрэм гэхьэгэ инэу шишыггэхэри Нурет ыцл елхыггэу шыгы. Театралың искуствэр мыпшыжыэу цыфхэм алыггэлэсыг, шэлэфэ дэхаггэрэм шүмүр цыфхэр афэпүггэнхэм фэлэжыг.

ИСКУССТВЭМ шылажъэхэрэм кяхэкхых еж уахтэм кытыгъэ цыфхэр ыкхи а уахтэм игьэпсаклоу шытхэр. РСФСР-м изаслуженнэ артисткэу, АР-м инароднэ артисткэу, медалэу «Юффшэннымыдз» гъэхъагъэу ышыгыэхэм апай», «Адыгеим и Шытхуезех» зыфиохэрэр къызфагъэшшоагъэу, СССР-м культурэмкIэ и Министрствэ и Шытхуэ тхылъ зышэ дхъагъэу, къалэу Мыекъуапэ и Цыфгъэшлуагъэу Шхъакулумызд Нурет Сэлым ыпхым а гуцыгъэхэр эпсысыгъэ шышпкэу шытых.

Нурет кыргызшагъэм сенэм
тетыгъэ нахъ мышшэм, ар арти-
сткэ къодыеу шытп. Анахъ мэ-
хъанэ ащ зэритыгъыгъэр юфыр,
обществэм цыфыгъэр шпхъэ
дахэхэр икыоу лыгъэлэсынхэр,
илэлэлэсныгъэ хигъэхъоныр
ары. Талант ин зэрэхэлтым елвы-
тыгъоу кышшырэм, кыгъэлъа-
гъорэм ори удыхэлажэрэм
фэдэу уиумэхъын, узылышцн
ылэкълэу ирольхэр кышшыгъы-
гъэх. Игушыгъэр гум кыкълы-
хэу, едэлухэрэми еплыхэрэми
зэхшлэ куухэр аригъэшлэу гъоп-
сыгъагъэх. А лъэхъаным театрэу
цыф жыгъэхэм якъланлэу, яка-
федрэу шытыгъ. Шуныгъэмкн
гъэсэнгъэмкн ащ пшъэрлыш-
шо зэшлуиыштыгъ. Сенэур
шыгъклэ нахышлум кыфаджэ-
штыгъэ, ащ дакълэу ежъ цыфхэри
агукълэ нахъ ктабзэхэу, нахъ дэ-
гъухэу зэрэхъуштхэм фэлажэ-
штыгъэ.

1936 — 1941-рэ илгэсхэм Шхъяклымэ Нурет ГИТИС-м иадгэ студие актер гъэсэнэгъэ щызэригъэгъотыгъ, К. С. Станиславскэм ригъэджагъэхэр ары ащ кӀэлэгъаджэу илагъэхэр.

Урысые театрэм илофшылэ-
пхохэу В. И. Качаловым, М. М. Тар-
хановым, И. М. Москвиным, Л.
М. Леонидовым ыкли нэмыкл актер-
хэм ялэпэлэсэнэыг ары клы-
рыпльыштыгъ, кыгъэшлагъэм
ахэм яеплыкьэхэм арыгъуаззэ
кыхыгъ. Нурет зэрилыгътэрэм-
клэ, театрэм режиссеры, акте-
рыр — творческэ цлыфыр ары
апшъэрэ члыпэ шызылгъын
фаер.

Я 20-рэ л'эшлэгъум ызыны-
къом нахьыбэр — ежь Нурет те-
атрэм пэлуигъэхьэгъэ уахътэр ти-

хэгъэгү кыкыгүгъ гьогум епхыгъ шьыпкъзү шыт. 1941-рэ илбэсым Хэгъэгү зоошхор кызъ шежбэгъ мазэм театральнэ институтур кызызриухыгъэр къэзышыхатыр дипломыр Нурет кыратыкыгъ. Икълэгъаджэу К. Я. Тупоноговыр ыкли кыдыджагъэхэр игъусэхэу Мыекъуапэ кыгыгъэзжыгъ, театрэм Иоф ши-шлэнэу Іухагъ. Заори, зооуж илбэ квинхэри теклыгъэх. Сыд фэдэрэ лбэхъани Нурет ежъ фэ-лбэкыштомкълэ ишлуагъэ кызы-ригъэкълостым ренэу мыпшгыж-къзү буж итыгъ.

Илгэс заулэлкэ узэлкэлэбжыг-
мэ, адыгэ театрэм итарихэ Юф
дасшлээз, 1941-рэ илгэсым Юн-
ныгөөм и 25-м кыдэкыгыгэ
гээзету «Адыгейская правда»
зыфилорэм Л. Крылатовам ис-
татъяу «Молодые работники ис-
кусства» зыфилоу кыхыагэм
сыналэ тесыздаг. Заор зыщыко-
ггэ лээхъаным театрэм Юфэу
ышлаггэр ащ кышыцзыкхыф-
щыг. Мыщ фэдэ гушыгэхэм ана-
хэу сакшыуыцугт: «Дзэ Плыб-
жым яшлэуагэ зэрэрагэкы-
щтым дэгүлэхээз театрэм иЮ-
фышлэхэр тизеолэ блангэхэм
шухафатынхэр афзугоиггэхэм
чанэу хэлэжэх. А Юфым
изэхэщэн фаггэзаг нэбгыриц
зыхэт комиссиер. Артисткэу
Шхьакулмудэ Нурет хуырыш-
ждэдыгу кыхыгхы...» Нурет
дэгыоу зышлэрэ цыфхэр мы са-
тырхэм зыджэхэклэ, ащ фэдизуу
аггэшлэггэщтэл, сыда плэмэ
егъашлэми цыф гуклэгыоу, хя-
лэлэу ар щыт.

Нурет лъэшэу шлу зыльэгъурэ, икъэгъэлъэгъонхэр блэзымыгъэкырэ шыфхэр илагъэх. Мыекъуапэ цыфыбэм къашлжы тикъалэ ичлылэ зэфшхыафхэм: тучанхэм, клубхэм, нэмыкI учреждениехэм апашхъэ тигартистхэм ясурэтхэр ины шыгъуэ зрапылътэгъэхэр. ШъхьакIумэдэ Нурет исурэт ренэу анахь лъэгъуплэ члплэм цытыгъ. Иеджэны илофшлэны дэгъу дэдэу гыгъэцкIэнхэм ар тегъэсыхыгъагъ ыкIы кыдэхубытыгъэ. Студием шеджэ зэхум кIэлэгъагджэхэми ар хагъэунэфыкIыштыгъ. 1937-рэ илъэсын шылл мазэм и 29-м кыдэкIыгъэ гъэзетэу «Адыгейская правда»

зыфиЮрэм М. Шь. Ахыджагом истатъяу кыхьэзгыагэм мыруэштэу кыштитхыштгь: «Шуэджэн Мэджыдэ, Кинжалова Айшэт, ШьхьакIумэдэ Нурет, Лэпшыкыё Киц ыкIи нэмькI студентхэм дисциплинэ пстэумкIи дэгьу дэдэ эхьу кыхьхьэрэп».

Шъхаклумыдэ Нурет ренэу зэкЛэупклагэу, ренетицихэм игъм кыякьуаллэу, урысыбзэри адыгабзэри дэгъоу зэдигъфэдэху шытыгъ. Классикэм кыыхъыгъэ ыкIи джырэ уахъгэм диштэрэ роль зэфъхъафыбэ ащ кышшылгъ. НэмыкIхэм афэдзу «мыр роль ин, мыдрэр роль цыкIу» ылоу зэхидзыгъэу зыми кышшэжырэп. Цыфхэм ашчымыгъупшэпхэм, а рольхэмкIэ кьыломэ шлоигъур ыкёу алыгъгъэусыным мыпшыжыгъэу ар дэлэжыагъ. Зыми хэмыкIокIлэрэ кьэлоклэ-кьэшшыклэ амал гъэшшэгъонхэр ащ IэкIэлэжыгъэх. Анахъ роль инхэр кыбзцишшыгъэхэр Н. Гоголым и «Ревизор», Ф. Шиллер и «Коварство и любовь», П. Бомарше и «Женитьба Фигаро», К. Симоновым и «Жди меня» атехыгъэ спектаклэхэм, джащ фэдзу адыгэ тхакIохэу Еутых Аскэр, Лъэуст-тэн ЮсефиныкIи нэмыкIхэм яп-рэн зэдигъфэдэху кытыгъэх. Пстэ-

умкIи ШъхьакIумьдэ Нурет роль
200-м ехъу кышIыгъ, ахэм
ащыщыгъ В. И. Лениным ишъхьэ-
гъусэу Н. К. Крупскэм ироли.

Шъхаклұмыдэ Нуретрэ ишъхэгъусуэ Къуныжъ Мыхъамэтрэ творческэ унэгъо зэгурьшож дахэу зэрэщытым непэ игугуэ кэсымышытн слэкъыштэп. Театрэм иактрисэ пэрыгъэ литературнэ ыкӀи театралнэ критик инэу, А. С. Пушкиным итворчествэ игэкӀотыгъэу Иоф дзышӀэгъэ, кэзыгъэлъэгъогъэ Мыхъамэтрэ шыӀынэгъэ гъогушко кызэдэкӀугъ.

Шъхьяклумыд Нурет Адыгем итеатралнэ искусствэ ихэхонынгыгэ илахышхо хишыхыаг, непи актер ныбжыкхэхэм халэлэу илэлэсэнгыгэкэ адзугащэ. Театрэм ихудожественнэ советхэм, премьеракхэхэм, нэмькхыугэ-шагэгэху театрэм кышыхыхэрэм Шъхьяклумыд Нурет непи ахэлажэ. Урыс театрэм илофышлэхохэм зытырашхыгэ гыогур кыгыгэшлагэм ащыгэдэхаг.

Сильапіэу Нурет, уиюбилей
фэші сыпфэгушіо!

ШЪХЪЭЛЭХЪО
Свет.

Адыгэ Республикэм культурэмкӀэ и Министерствэ иотдел ипаш, театровед.

«ГЪУСЭНЫГЪ» пытэ дыуиэу уильэпкъ уфэлэжьбэным нахь гушугагъ мэхужьа», — ылогъагъ цыф цэрылоу К. С. Станиславскэм. А гушыгъэр зэпхьылэн плэгъкышт бзылгыфгъэ шлагъоу, актрисэ Епэласэу Шыхъакълумэдэ Нурет Сэлым ыпхьум июбилей фэшл гуфэбэныгъэ хэлъу сыфэгъушл.

Илофшлэгьухэми, цыфэу театрэм кьаклохэрэми Нурет зэрэшлэрэр бзылфьыгъэ гуахьэу, лэплэсэнэгъэ ин зыхэлъ актрисэу ары. Ти-театрэ Адыгей гупэм ыккк Краснодар краим бэрэ кьашиклухьагъ, ау Шьхьаклоумыдэ Нурет зигъэпсэфынэу этлэсыжьым цыфхэр джыри бэрэ кьыклэупчлагъэх ар зыкытхэмытым. Ащ бэ кьыкырэр!

Илъэс 40-м ехьурэ Нурет сценэм сыдытетыгъ, шыфэныгъэми зэфыштыгъкэ фабэхэр шызэдыттыгъэх, бэми сафигъесагъ, кыйорэр ренэу сыгу исыубыгътщыгъ. Сшъхэкъэ зыгорэм сигъэгумэкъ хъуми, Нурет джы кылощыгъэ: сызэрэзэхшыкыштыр, амалэу илэм тетэу ишъуагъэ кызырэсигъэкыштыр сшэштыгъэ.

Силбангзу Нурет, шлоу кысфэшпшлгъэ пстэуми апае инэу сып-
фэраз. Уиубилей фэшл сыпфэгущло, псауныгъэ пытэ уилэнэу
сыпфэлъало!

Урысые Федерацием изаслуженнэ артистк, Адыгэ Республикэм инароднэ артистк.

**УФ-м и СТД и Адыгэ органи-
зациям итхыамат, Урысые Феде-
рацием, Кубань, Абхъазым,
Къэбэртэе-Бэлыкъар Республи-
кэм язаслуженнэ артист, Адыгэ
Республикэм инароуднэ артист.**

Ныбжыккэ лъэоянэхэр

ТигумкIхэр шъхьаихыгъэу

Лъэпкэ шIэжыыр зэкIэми апшъ

Непэ зигугъу къэтшышт кIэлакIэхэр общественнэ движениеу «Ныбжыккэ хасэм» хэтых. Лъэпкэ Iофыгъохэм агъэгумэкIых. Бзэм, культурэм, тарихым якъэухъумэн, шэн-хабзэхэр ныбжыккIэхэм ахэлъынхэм къафаджэхэр зэхыхэхэр зэхашэх.

ИлъэсишхькIэ узэкIэIэ-бэжымэ, ныбжыккIэхэр зэхыхэхэ, «Адыгэ шъау» ыцIэу куп зэхашагъ. НыбжыккIэхэр зыгъэгумэкIхэр упчIэхэм атегушIэхэр пшъэрылъэу зыфагъэуцужыгъагъ. Общественнэ движениеу «Адыгэ Хасэм» хэт нахьыжъхэм акIырыплъыгъэх, ялофшIэн зэрэзэхашэрэм шысэ тырахыгъ. IэпыIэгъу къафэхъухэзэ, лъыкIотагъэх. «Адыгэ Хасэм» икъутамэ епхыгъэу «НыбжыккIэ Хасэ» зэхашагъ. Илъэси 2 хъугъэу ар Адыгеим шIорышIэ.

«НыбжыккIэ Хасэм» итхьаматэу Бэгъэдыр Артур къызэриIорэмкIэ, ныбжыккIэхэм Iофтхьэбзэ зэфэшхьафхэр афызэхашэх. АдыгэкIалэ, Красногвардейскэм, Кошхьаблэ, нэмыкIхэми лъэпкэ гупшысэр зыхэлъ концертхэр къашагъэх. Орэдхэр къышаIуагъ, усэхэм къаджагъэх,

къэшъо дахэхэр къашыгъэх. Адыгэ Республикэр илъэс 20 зэрэхъурэм фэгъэхыгъэ мэфэкI Iофтхьабзэхэм ахэлъжъэнхэ ягъэхэлъ.

— Адыгабзэм изэгъэшIэн Iэпэдэлэл зэрашыгъэмрэ титарихь ишъыпкъапIэ зэблахъунэу зыгорэхэр зэрэпылъхэмрэ тызыгъэгумэкIыр Iофыгъохэм ашъышх, — еIо Артур. — Ныдэлъфыбзэр нахьыбэмкIэ факультативэу еджапIэхэм ашарагъэхы. Мы гумэкIыгъом къыздыхьын ылъэкIыштыр къагурыдгъало тшIоигъоу еджапIэхэм япашэхэм, еджапIэхэм гушIэгъу тафэхъу. Хабзэм тетэу упсэуштыр, еджапIэхэм ацIэхэр чIэхьапIэхэм, урысыбзэ закъокIэ зэрэтхьагъэхэр тэрэзэп. Ти Конституция къызэрэдилыгътэрэмкIэ, адыгабзэмрэ урысыбзэмрэ къэралыгъуабзэх. Аужыр илъэсхэм титарихь зэблахуным зэрэпылъ-

хэр зэхэтэшIэ. Археологхэм язэфэхьысыжъхэм лъэшэу тагъэгумэкIы. Ащ дакIоу, шIэныгъэлэжымэ тхылъ зэмалIэужыгъохэр къыдагъэкIых. Чыжъэу зыбгъэзэн ищыклагъэп, Шэуджэн Эмилиэ зэхигъэуцогъэ тхылъэу «Адыгеим итарихь» зыфиIорэр анахь цыкIухэм атегъэпсыхьагъ. Ащ узеджэкIэ, зыдемыгъэштэгъэ чIыпIэхэр хэтых. Ащ фэдэхэр сабылхэм анэсынэу тыфаеп. Сыда Iомэ ныбжыккIэхэм титарихь ишъыпкъапIэ ашIэштэп. Ауштэу тылъыкIотэштмэ, тятэжъхэм гъэхьагъэу яIэхэр тшIокIодыштых, нэмыкI лъэпкхэм тахэкIокIэ-жышты.

ГъукIэлI Рустам къызэриIуагъэмкIэ, «НыбжыккIэ Хасэм» зыхэхьагъэм къышхьэгъагъэу адыгэ лъэпкым къырыкIуагъэм, шэн-хабзэу хэлъыгъэхэм афэгъэхьыгъэу бэ зэригъэшIагъэр. Титарихь зэрэзэблахъурэм, Шапсыгъэ чIыгъухэр къэзэкъхэм яеу зэралорэм, курдхэр адыгэ чылэхэм бэу зэрашыпсэухэрэм, тилъэпкъэгъухэр Тыркуем къыкIыжынынхэр къын къызэрафэхъурэм агъэгумэкIы.

— Тыдэ тыкIуагъэми, зигъэ Iофыгъохэм татэгущыIэ, — еIо БрантI Мэхъудэ. — КъэтIэтыр упчIэхэр зы мафэкIэ пфызэшIохыштхэп. КIэху афэхъуным пае охьтэ шIукIае атекIодэшт. НыбжыккIэхэр къэуугъоинхэр къын. УзэхэгущыIэжъзэ, нахьышIум уеусэн фае. Неушырэ мафэр ныбжыккIэхэм зэралыгъыгъэр къыдгурылIозэ тыпсэумэ дэгъу.

ЗыгъэгумэкIэху кIэлакIэхэм къаIуагъэр бэ. Лъэпкэ шIэжым купкIэу иIэр къызэрэтыухъумэн фаер джыри нафэ къытфашIыгъ.

Сурэтым итхэр: ГъукIэлI Рустам, Бэгъэдыр Артур, БрантI Мэхъуд.

КIэлэегъэджэ сэнэхьатым рагъэгущIух

СыдыгъокIи кIэлэегъэджэ сэнэхьатым осэ-шо фашы. Ау IофшIэ-ным къулайныгъэ гъэнэ-фагъэхэр пхэлъынхэ зэрищыкIагъэм къыхэкIэу, ныбжыккIэхэм нахь макIэу къыхахы хъугъэ. Мы сэнэхьатым Адыгеим иныбжыккIэхэр рагъэгущIунхэм пае Iофтхьабзэхэр зэхашэх.

КIэлэегъэджэ ныбжыккIэхэр еджапIэхэм къащэлэгъэнхэм фэгъэхыгъэ зэхыхэ МыекIуанэ щызэхашэх

гъагъ. ГъэсэныгъэмкIэ мыекIопэ къэлэ комитетым къызэрэшаIуагъэмкIэ, гъэсэныгъэм зэхьокIыныгъэхэр фэшIыгъэнхэр къыдхэлъытагъэу зэлукIэр кIуагъэ. КIэлэегъэджэ кадрэхэр «ныбжыккIэ шIыгъэнхэм» фэгъэхьыгъэ Iофтхьабзэм лъэныкIэу зэфэшхьафхэр къыдхэлъытэх. АпэрэмкIэ, шэпхэ-правовой базэм иплан игъэкIотыгъэу Iоф дашIэныр, кIэлэегъэджэ ныбжыккIэхэм яIофшIапкIэ къаIэтыныр. ЯтIонэрэмкIэ, кIэлэегъэджэ IофшIэныр езыгъэжъэгъаIэм исэнэхьат хэшIыкI фыриIэнэу

зыгъэсэшт нахьыжъхэр арапхыштых, методическэу IэпыIэгъу афэхъуштых. ЯшэрэмкIэ, Адыгэ къэралыгъо университетымрэ Адыгэ кIэлэегъэджэ колледжымрэ ястудентхэм Iоф адашIэшт. Сэнаушыгъэ зыхэлъхэр практикэр зышахьыр лъэхьаным къышыхагъэшIыштых.

КIэлэегъэджэ сэнэхьатым рылэжъэнэу езыгъэжъэгъаIэхэм яIофшIэн хэшIыкIэу фыряIэр къызшагъэлъэгъошт зэнэкIокъухэр, зэлухыгъэ зэдэгущыIэгъухэр, нэмыкIэу кIэлэегъэджэ сэнэхьатым уасэу фашIырэр къэзыIэтыштхэр мы илъэсым зэхашэхэу рахъухэ.

УишIэныгъэ ренэу хэбгъэхьошт

Мэхьанэ иIэу тищыкIэгъэ сэнэхьатэу дунаим тетыр бэ. Ау щымыIэмэ мыхъунэу хэбгъэ-унэфыкIын лъэкIыштыр медицинэм епхыгъэ сэнэхьатхэр арых. Сыдрэ лъэхьани псауныгъэм ылъэныкIокIэ цыфхэр гумэкIыгъо зэфэшхьафхэм яуталIэх. Узым игъэунэфын, ащ узэрэдзекIотыр, узэрэлэзэщтыр зышIэрэр, аужы-рэм цыфым ищыIэныгъэ зылэ илгыр врачыр ары. Непэ зигугъу къэтшырэ Тхьабысымэ Бэллэ илъэс зэкIэлъыкIохэм медицинэм иIофышI. МыекIопэ поликлиникэу N 1-м щэлажъэ. Узи-диагностикэмкIэ врач. ИлофшIэн, врачыр зыфэдэн фаем къатедгъэгущыIагъ.

— Бэлл, сыдым къыщегъэжъагъэ врач сэнэхьатыр?

— КъызэрэсшыгъурэмкIэ, врач ухъуным лъэшэу уфэен, бэрэ уеджэным уфэхьазырын фае. Врач ухъуным пае уишIэныгъэ хэбгъэхьоным кIуачIэ тебгъэкIодэшт. Апшъэрэ гъэсэныгъэ зыщызэгъэгъотыр еджапIэм къышхьэгъагъэу, сэнэхьатым урымылэжъэжы охъуфэкIэ зэпыу фэшIы хъуштэп.

— Фармацефтым къыщегъэжъагъэу, хирургым нэс медицинэ сэнэхьатхэр щыIэх. Мыщ хэшIыкI фыуиIэ ухъуным пае сыд фэдэ шэнха пхэлъынхэ фаер? Врачыр зыфэдэн фаем игугъу къэшIыба?

— ГукIэгъуныгъэр шэн шъхьаIэу врачым хэлъын фаехэм ашъы. НахьыбэмкIэ сымаджэм гушIэ дахэ ищыкIагъ, ыIэ уубыт къо-дыеми икIоу чIыпIэхэр къыхэкIых. Ащ ыгу къыдэпшэшт, игумэкIыгъо дэбогыштыр. Ежъ-ежы-рэу ишIэныгъэхэм ахигъошхон шэныр ищыкIагъ. ХэукIоньгъэ зымышIырэ щыIэп, врачыри джащ фэд. Ащ елIыкIэ тэрэз фишIыжышъун, ыпкIэ хэукIоньгъэхэр ымышIынхэм ыналэ тетын фае.

— Бэлл, уиIофшIэн сыда зэпхыгъэр?

— ПэшIорыгъэшъэу узыр ультрозвукымкIэ къыхэзгъэшчы-ныр сипшъэрылэ. Сымаджэм къеузырэр тэрэзэу зыбгъэунэфыкIэ, ащ игъэхъужын нахь IэшIэх хъушт. ТапэкIэ симптомхэмкIэ диагнозыр агъэуцущыгъэмэ, джы рентгеныр, ультромакьэр, компьютернэ томографиер, нэмыкIхэри агъэфедэх. КIоцIузхэр зилэхэм, зыгу узыхэрэм, хирургием епхыгъэхэм салгэплъэ.

— Шъузэлэзэхэрэр гумэкI зилэхэр, зыныбжэ хэкIотагъэхэр ара?

— Зигугъу къэсшыгъэ узхэр яIэхэу зыныбжэ хэкIотагъэхэри ныбжыккIэхэри къытфэкIох.

— НыбжыккIэхэу сэнэхьат къыхэхьыныр зыпашъхьэ итхэм медицинэм

зыфагъэзэным пае уаушъынэу уфаеба?

— Къыхэхьы мы сэнэхьатыр зэзыгъэгъотыгъэ ныбжыккIэхэр лэжэпкIэ ин къызшахьырэ организациехэм аIухьэхэу. СишIо-шIыкIэ, ар лэжэпкIэр зэрэщы-кIумрэ психологическэу тиIофшIэн зэрэкIынымрэ япхыгъ. УишIэныгъэ IофшIэным къызэрэщыбгъэлыагъорэр ары шъхьаIэр. Цыфхэм уишIуагъэ ябгъэ-кIыным, уяIэзэным угуIэ уакы-фэкон фаеу сэлъыгъ. НыбжыккIэ шIагъохэр тилэх, емыгъэзы-хэу гум пэблэгъэ сэнэхьатыр къыхахымэ нахьышIу.

— Уипшъэшъэжъыхэу Джанетэрэ Алинэрэ уигъогу къырыкIохэ пшIоигъуа?

— Ежыхэм къыхахымэ пэ-рыоху сафэхъуштэп, ау нэмыкI лъэныкIо загъэзэнэу сыфай.

— СызэрэщыгъуазэмкIэ, уягъэу ОелI Аслъан республикэм ит псыхьохэм янэпкъхэм ягъэпытэн пыль, уягъэу ОелI Тэмарэ кондитер. Хэта мы сэнэхьатым укыфэзыщагъэр?

— Сэ сыгукIэ къыхэхьыгъ. А цIэ лъапIэр пшъхьэкIэ къэблэ-жынынэу шыт.

— Бэлл, уигушIэ къыщыхэбгъэщыгъэ медицинэм Iоф щызышIэхэрэм ялэжэпкIэ зэрэмакIэр. Уисэнэхьат урыкIэгъо-жъэу къыхэхьыгъа?

— Зы мафи ащ сегупшыса-гъэп.

— Тигъэзет еджэхэрэм зафэбгъазэмэ, сыда къа-пIо пшIоигъор?

— АпэрапшIэу япсауныгъэ изытет анаIэ тырагъэтымэ, мы-щынэхэу игъом къытгъаIалэхэмэ дэгъу. Узыр бгъэхъужыным на-хь, ар къыомыузыным улъы-плъэмэ нахьышIу.

— Тхьауегъэпсэу, уигу-хэлъышIухэр къыбдэ-хъунэхэу пфэсэлэ.

Сурэтым итыр: Тхьабысымэ Бэлл.

Лыхъужъхэм, цлэрылохэм яаллеехэр тищыклагъэх

Сыд фэдэрэ лъэхъанэ уцэпсэуми, лыгъэ щызепхъан плэкыщт. Хэгъэгу ззошхом, мамыр лофшлэным ягугъу къэтшы зыхуклэ, лыгъэ шъыпкэз къызыхэфэгъэ цлыф лъэшмэ ацлэ къетэлэ. Пымим имашло зыпэлудзэжыи, игъусэ дзэклолхэр къэзыгъэнэжыгъэр хэта зэбгъэпшэ-щтыр? Заом ыкыб щылэхуэ чэщымрэ мафэмрэ зэхамы-дзэу, апсэ емыблэжъхуэ лоф зышлэщтыгъэхэм сыд фэдэ гушылэ фаба афэлощтыр? Тхаклохэм, композиторхэм, спортсменхэм хэгъэгум, лъэпкэу зыщыцхэм щытхъоу къафахырэм сыдзущтэу уасэ фэпшыцта?

Шэжъ тилэным, ныбжыкыгъэхэр патриотхуэ, интернационалистхуэ пугъэнхэм фэшл цыфым ишлу-шагъэ гуклэ зыфэтымыгъазэ хуэ-щтэп. Тинахыжъ лъаплэхэм щылэ-ныгъэ гъогоу къаклугъэр тарихым хэтымыгъэкыуаклэу тыпсэуным, та-пэклэ тылгыкылотэным апае щылэ-ныгъэм диштэу дгъэцэклэн тлэ-кыщтыр маклэп.

Советскэ Союзым и Лыхъужъ-хуэ Александр Матросовым, Ни-колай Гастелло, Зоя Космодемьян-ская, Олег Кошевой, Улья-на Громова, Сергей Тюлениным ацлэ къетло зыхуклэ, Адыгейм ша-плугъэ лыхъужъхэри нэгум къы-кыуах. Андырхъое Хъусенэ, Нэ-хэе Даугэ, Шыуцлэ Абузбачыр, Ацу-мыжъ Айдэмыр, Дмитрий Зюзи-ныр, Къош Алай, Бжыхъэкъо Къымчэрые, нэмыкы лыхъужъхэр тилъаплэх.

Гъэсэныгъэм, культурэм, спор-тым зафэбгъазэм, щытхуэр къыт-фэзыхуэу тилэр пшыл пчыагъ. Кларэщэ Темботрэ Мэшбэшлэ Ис-хъакъэр анэмкыкы ицлэ къемы-лощтми, Адыгейм имызакъоу, Урысыем, Изкыб хэгъэгухэм ача-

шлэх. Композиторхуэ Тхъабысым Умарэ иорэдхэр, Нэхэе Аслъан имузыкальнэ произведенийхэр дунаим щэжынычых. Шъэожъ Ро-зэ ымэкъэ гохъ хэта зэхэзымыхы-гъэр?

Спортым илыхъужъхэм Адыгэ Республикэм щытхъоу къыфахы-рэм дунэе мэхъанэ етэты. Хъэпэ

зэшхуэ Арамбый, Асхъадэ, Хъа-мидэ Урысыем изаслуженнэ тре-нерых. Хъуажъ Мэджыди, ыкыуэ Юрий цлэрылох. Хъасанэкъо Мура-тэ дунаим, Европэм дышгъэ меда-лэу къащыдихыгъэм фэдиз къэзы-мыхыгъэ хэгъэгубэ дунаим тет.

Спорт гимнастикэмкы дунаим ичемпионку Кушбу Светланэ клэ-

лэцыкылу машом къыхихыжы-зэ хэстыхыагъ. Заом, лофшлэным, культурэм, спортым лыгъэу ащы-зэрахуэрэм щысэ тетэхы. Пуны-гъэм имэхъанэ зыкыдгъэлэтыным фэшл лыхъужъхэм, спортсменхэм яаллеехэр Мыекъуапэ къыщызэлуа-хынхэм тигъэзетеджэхэри клэхъо-псых.

Тилыхъужъхэр, тицлыф цлэры-лохэр нахышлоу тшлэнхэм, дгъэ-лэплэнхэм пае ащ фэдэ аллеехэр тищыклагъэх. Олимпиадэ джэгун-хэм, туризмэм заушъомбгъу, ти-республикэ хъаклэу къаклорэр на-хыбэ мэхуэ. Ахэри къызыдэтлы-тэхэклэ, лыхъужъхэмрэ цлыф цлэрылохэмрэ яаллеехэм ягъэпсын шлэхуэ тафежъэн тлэкыщтэу тэ-гугъэ.

ФУТБОЛ. АР-м ИЗЭНЭКЪОКЪУ

Финалныкъор Мыекъуапэ щызэхашщэшт

Адыгэ Республикэм и Лышхъэ ишлухафтынхэм якъы-дэхын фэгъэхыгъэ зэнэкъокъум хэлэжъэрэ футбол командэхэм пэшлорыгъэш ешлэгъухэр аухыгъэх. Финал-ныкыом хэхагъэхэр мыекъопэ стадионэу «Юностым» щызэлуклэщтых.

Купэу «Къокыплэм» зыщызэ-нэкъокъухэм, Кошхъаблэрэ Еджэр-кыуэрэ якомандэхэм апэрэ чы-плитур къыдахыгъ. «Къохъаплэм» клэух ешлэгъухэр зэрэауыгъэхэр: «Улап» — «Адыгэкъал» — 2:0, «Инэм» — «Пэнэжы-кыуай» — 4:1.

Улапэрэ Инэмрэ яфутболистхэр бэрэскышхом икларыкыуэ зэдешлэ-жыгъэх. Ар зэрауыгъэм елыты-гъэу апэрэ чыплитур зыхыщт-хэр къэнэфэщтых.

— Узыщешлэрэ командэм ирай-он е икгалэ узэрэщыпсэурэр уипаспорт къыушыхыатын фае, — ело зэнэкъокъум исудыа шхъалэу Пэнэшъу Мыхъамодэ. — Ащ мэхъанэ икыуэ езымытыр командэхуэ шапхъэхэр зыукъохэрэр тэгъэпшы-нэх, ешлэгъур 0:3-у ашлуахыгъэу тэлъытэ. Инэм, Улапэ якомандэхэр дгъэпшынагъэмэ ащыщых.

Адыгэкъалэ икомандэ очкоуи 10 ригъэкъугъ, финалныкыом хэхагъ. Бэрэскышхом ехуулэу «Улапэ» —

очкоуи 9, «Инэм» — 7 къахы-гъагъ.

Шышхъэлым и 22 — 23-м фи-налныкыом хэхагъэ командэхэр Мыекъуапэ щызэдешлэщтых. Зэлуклэ-гъухэр сыхыатыр 17-м аублэщтых. Зэхэ-шаклоуэ стадионэу «Юностым» фут-болыр зыкласэхэр къырагъэблагъэх.

Шышхъэлым и 21-м «Зэкъошны-гъэр» «Дагдизелым» тикъалэ щылуклэщт.

Нэклубгор зыгъэ-хъазырыгъэр ЕМТЫЛЪ Нурбий.

Возражение на извещение

Уважаемая участница общей долевой собственности Челоузова Вера Степановна, давшая извещение в газете «Адыгэ макъ» N 151 от 03.08.2011г. «О выделении земельного участка в счет долей общей собственности на земельный участок из земель долевой собственности бывшего совхоза «Прикубанский», секция IIIр, 2.87га.

На основании ст. 13,14 Федерального закона от 24 июля 2002 г. N 101-ФЗ «Об обороте земель сельскохозяйственного назначения» возражаем против выделения земельного участка секции IIIр(рисового севооборота), в связи с тем, что при этом существенно ущемляются права других собственников долевых земельных участков. Земельные участки, истребованные Вами для выделения в личную собственность, превышают стоимость остальных земельных участков по месту их расположения.

Инициативная группа пайщиков. 18.08.2011г.

Возражение на извещение

Уважаемая участница общей долевой собственности Челоузова Вера Степановна, давшая извещение в газете «Адыгэ макъ» N 151 от 03.08.2011г. «О выделении земельного участка в счет долей общей собственности на земельный участок из земель долевой собственности бывшего совхоза «Прикубанский», секция IVр, 2.87га.

На основании ст. 13,14 Федерального закона от 24 июля 2002 г. N 101-ФЗ «Об обороте земель сельскохозяйственного назначения» возражаем против выделения земельного участка секции IVр(рисового севооборота), в связи с тем, что при этом существенно ущемляются права других собственников долевых земельных участков. Земельные участки, истребованные Вами для выделения в личную собственность, превышают стоимость остальных земельных участков по месту их расположения.

Инициативная группа пайщиков 17.08.2011г.

Зэхэзыщагъэхэр:
Адыгэ Республикэм
и Къэралыгъо
Совет — Хасэр,
иминистрэхэм
я Кабинет

Къыдзыгъэкырэр:
Адыгэ Республикэм
лэпкы лофхэмкы,
Изкыб къэралхэм
ащыпсэурэ тилэп-
кыгъэхуэ адырлэ
зэпхыныгъэхэмкы
ыкыи къэбар жъу-
гъэм иамалхэмкы
и Комитет
Адресыр: ур.Кре-
стьянскэр, 236

**Редактор
шхъалэр**

**ДЭРБЭ
ТИМУР**

**Редактор
шхъалэм иапэрэ
гуадзэр
АУЛБЭ Руслъан**

**Редактор
шхъалэм
игуадзэр —
пшъэдэкыжъ
зыхырэ
секретары
ХЪУРМЭ Хъусен**

**Пшъэдэкыжъ
зыхырэ
секретары
НЭПШЭКЪУЙ
Заур**

**Редакциер
зыхышлэр:
385000,
кы. Мыекъуапэ,
ур. Первомайскэр,
197.**

**Телефонхэр:
приемнэр:
52-16-79,
редактор шхъалэм
иапэрэ**

**гуадзэр:
52-49-44,
редактор гуадзэр-
пшъэдэкыжъ зы-
хырэ секретары:
52-16-77.**

**E-mail:
adygvoice@mail.ru**

**Зыщаушыхыаты-
гъэр:**

Урысые Федерацием
хэутын лофхэмкы,
телерадиокъэтын-
хэмкы ыкыи зэлы-
лэсыкы амалхэмкы
и Министерствэ
и Темыр-Кавказ
чылплэ гъэлоры-
шлал, зэраушыха-
тыгъэ номерыр
ПИ №10-3892

Зыщыхаутирэр

ОАО-у
«Полиграф-ЮГ»,
385000,
кы. Мыекъуапэ,
ур. Пионерскэр,
268

**Пчыагъэр
4306**

**Индексхэр
52161
52162**

Зак. 2076

Хэутыным
узшыкытхэнэу щыт
уахъэр
Сыхыатыр 18.00
Зыщыкытхэгъэхэ
уахъэр
Сыхыатыр 18.00